

afdeling
Financiën

steller
D. Doelman

gouda
7 november 2023

dossiernummer
7599

telefoon
06-43385081

onderwerp
Nota reserves en voorzieningen 2023

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. Met betrekking tot de geactualiseerde Nota reserves en voorzieningen:
 - a. De beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels met betrekking tot reserves en voorzieningen vast te stellen.
 - b. De volgende reserves en voorzieningen per 31-12-2023 op te heffen:
 - i. reserve sociaal domein;
 - ii. reserve nog uit te voeren werkzaamheden Middenwillens
 - iii. reserve Grex westergouwe;
 - iv. voorziening deelname groundbank Zuidplas;
 - v. voorziening groot onderhoud brandweer kazerne (regio);
 - vi. voorziening planm oh gem onderwijsgebouwen;
 - vii. voorziening onderhoud Antwerpseweg.
 - c. Een nieuwe reserve genaamd 'Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort' in te stellen en deze reserve te gebruiken om de afschrijvingskosten van eerdere investeringen in het gebied van de Goudse Poort op te vangen. Het saldo van deze reserve wordt gelijkgesteld aan de boekwaarde van deze investeringen. Dit leidt tot de volgende financiële effecten:
 - i. Op 31 december 2023 wordt de reserve gevoed met een bedrag van € 513.826, dat afkomstig is van de bestaande 'reserve revitalisering Goudse Poort'.
 - ii. Na de bovengenoemde bijstorting in de reserve blijft er een bedrag van € 375.790 over in de bestaande 'reserve revitalisering Goudse Poort'.
 - d. De benaming van de volgende reserves te wijzigen:
 - i. 'Reserve klimaatfonds' wordt 'Reserve duurzaamheidsfonds'
 - ii. 'Reserve klimaat en energie' wordt 'Reserve klimaat, energie en duurzame mobiliteit'
 - iii. 'Reserve cofinanciering in regionale projecten' wordt 'Reserve (co)financiering in regionale projecten'
 - e. De reserve 'afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte' in te zetten om de afschrijvingslasten van een aantal eerdere investeringen op te vangen en de stand van deze reserve gelijk te zetten met de boekwaarde van deze investeringen. Hierbij ontstaan de volgende financiële effecten:
 - i. Een bedrag van € 52.541 kan per 31-12-2023 vrijvallen en worden toegevoegd aan de algemene reserve.
 - ii. De jaarlijkse dotatie van € 3,5 miljoen wordt beëindigd en opgenomen als reservering binnen programma 3 om de kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte te dekken.
2. De Nota reserves en voorzieningen 2023 vast te stellen.
3. De meerjarige financiële effecten van de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen in de begroting 2024 te verwerken.

Toelichting

Aanleiding

Bij de vaststelling van de Financiële Verordening 2019 van de gemeente Gouda, conform artikel 212 van de Gemeentewet (hierna te noemen de "Financiële Verordening"), is aangegeven dat de Nota Reserves en Voorzieningen eenmaal in de 4 jaar moet worden geactualiseerd. Dit heeft geleid tot de huidige herijkingsnota. De laatste versie van de nota reserves en voorzieningen is op 1 juli 2020 vastgesteld.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De Nota reserves en voorzieningen is een instrument dat de kaderstellende rol van de gemeenteraad ondersteunt.

Reserves en voorzieningen leggen beslag op het vermogen van de gemeente. Dit betekent dat het geld dat hiermee gemoeid is, niet voor andere doeleinden kan worden gebruikt (tenzij de raad een andere bestemming aan de reserve(s) geeft). Aan de ene kant moet worden voorkomen dat er onnodig vermogen vastzit in reserves en voorzieningen. Aan de andere kant hebben reserves en voorzieningen een functie als buffer en kunnen ze worden gebruikt om te sparen voor grote projecten.

Beoogd resultaat

Om adequaat beheer te kunnen voeren over de reserves en voorzieningen, is het essentieel dat er duidelijke beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels bestaan met betrekking tot deze financiële instrumenten. Bovendien is het aan te bevelen om regelmatig de bestaande reserves en voorzieningen te evalueren op hun relevantie, doeltreffendheid en noodzaak.

Het hoofddoel van deze herijkingsnota is dan ook:

1. Het verstrekken van inzicht in het wettelijk kader met betrekking tot reserves en voorzieningen.
2. Het vastleggen van beleidsrichtlijnen en uitvoeringsregels, evenals de procedures met betrekking tot reserves en voorzieningen.
3. Het bieden van een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen van de gemeente Gouda.

2 Argumenten

1.1 Het is de bevoegdheid van de raad om in te stemmen met de nota reserves en voorzieningen

Artikel 10 van de financiële verordening schrijft voor dat de raad eens in de 4 jaar een herziene nota reserves en voorzieningen vaststelt. Deze herijking voldoet aan deze verplichting zoals vastgelegd in de financiële verordening.

2.1 Met het vaststellen van de nota worden belangrijke kaders vastgesteld.

Het vaststellen van de nota resulteert in het vastleggen van de beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels, wat zorgt voor duidelijke spelregels en een optimale beheersing van reserves en voorzieningen.

In de nieuwe nota zijn geen ingrijpende wijzigingen doorgevoerd. Hieronder worden de belangrijkste aanpassingen kort samengevat:

- Het wettelijk kader is aangescherpt op basis van de BBV-richtlijnen.
- De beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels hebben een prominentere plaats gekregen in de nieuwe nota. Hierdoor is het duidelijker geworden wat er verplicht is volgens de wettelijke voorschriften en wat de specifieke richtlijnen voor de gemeente Gouda zijn.
- Bij de voorzieningen is toegevoegd dat als er een beheerplan bestaat voor een voorziening, dit plan jaarlijks moet worden bijgewerkt.
- Aan elke reserve en voorziening wordt nu een budgethouder toegewezen.
- Het overzicht van de reserves en voorzieningen is als bijlage toegevoegd aan de nieuwe nota.

2.2 De 7 genoemde reserves en voorzieningen kunnen worden opgeheven omdat dit voldoet aan de gestelde uitvoeringsregels.

De opheffing van reserves waarvan het saldo € 0 is, en waarvan de doelstellingen zijn gerealiseerd of niet langer van toepassing zijn, is in overeenstemming met de vastgestelde uitvoeringsregels. Het gaat om de volgende reserves en voorzieningen:

- reserve sociaal domein;
- reserve nog uit te voeren werkzaamheden Middenwillems;
- reserve Grex westergouwe;
- voorziening deelname grondbank Zuidplas;
- voorziening groot onderhoud brandweer kazerne (regio);
- voorziening planm oh gem onderwijsgebouwen;
- voorziening onderhoud Antwerpseweg.

2.3 Het aanpassen van de omschrijvingen van de reserves doet recht aan het doel waarvoor de reserves zijn ingesteld.

Bij de herijking van de nota reserves en voorzieningen is geconstateerd dat de omschrijvingen van een aantal reserves beter omschreven kunnen worden. Hierna volgt per reserve een korte toelichting.

- 'Reserve klimaatfonds': het voorstel is om de omschrijving van deze reserve te wijzigen naar 'Reserve duurzaamheidsfonds'. Deze aanpassing is gerechtvaardigd omdat bij de instelling van de reserve bij het bestuursakkoord nog niet bekend was dat deze reserve voornamelijk zou worden gebruikt voor duurzaamheidsleningen. Bovendien is er in 2023 een nieuwe reserve genaamd 'Reserve klimaat en energie' ingesteld. Om verwarring te voorkomen door de vergelijkbare naamgeving en om de omschrijving van de reserve beter af te stemmen op het daadwerkelijke doel ervan, wordt voorgesteld om de omschrijving te wijzigen naar 'Reserve duurzaamheidsfonds'. Hierdoor wordt de bestemming van de reserve duidelijker en passender weergegeven.
- 'Reserve klimaat en energie': het voorstel is om de omschrijving van deze reserve aan te passen door het onderdeel 'duurzame mobiliteit' toe te voegen. Hierdoor wordt de omschrijving van de reserve als volgt: 'Reserve klimaat, energie en duurzame mobiliteit'. Deze aanpassing is nodig omdat deze reserve mede is gefinancierd met duurzame mobiliteitsgelden vanuit het rijk. Door deze aanvulling wordt de specifieke bestemming van de reserve duidelijker weergegeven en sluit de omschrijving beter aan bij het daadwerkelijke doel van de reserve.
- 'Reserve cofinanciering in regionale projecten': het aanpassen van de omschrijving van de 'Reserve cofinanciering in regionale projecten' naar 'Reserve (co)financiering in regionale projecten'. Hierdoor wordt duidelijk dat de reserve niet alleen wordt gebruikt voor gezamenlijke kosten in regionale projecten, maar ook voor kosten die uitsluitend door de gemeente Gouda worden gemaakt ten behoeve van dergelijke projecten. Dit verduidelijkt het doel en het gebruik van de reserve.

2.4 Het instellen van een nieuwe reserve: 'Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort', zorgt ervoor dat we voldoen aan de geldende richtlijnen vanuit de BBV.

Na het instellen van deze nieuwe reserve en het in lijn brengen van de stand van deze reserve met de boekwaarden van eerdere investeringen, voldoen we aan de financiële richtlijnen zoals vastgesteld in de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten). Hiermee kan deze reserve worden ingezet voor de dekking van de afschrijvingskosten. Na de oprichting van deze reserve zijn er nu twee reserves voor de revitalisering van de Goudse Poort:

1. De 'Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort' zal exclusief worden aangewend voor het dekken van de afschrijvingskosten van eerder gedane investeringen.
2. De 'Reserve Revitalisering Goudse Poort' blijft beschikbaar voor mogelijk nieuwe investeringen in de infrastructuur van het Goudse Poort-gebied en kan vrij worden besteed.

Deze aanpak zorgt voor een duidelijke scheiding tussen de financiële middelen die worden gereserveerd voor de afschrijvingskosten van bestaande investeringen en de middelen die beschikbaar blijven voor toekomstige ontwikkelingen en verbeteringen in het gebied.

2.5 De commissie BBV geeft aan dat de omvang van kapitaallasten reserves qua omvang gelijk moeten zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa.

Voorgesteld wordt om het saldo van de reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte en de reserve revitalisering goudse poort (afschrijvingen) gelijk te stellen met een aantal eerder gedane investeringen in de openbare ruimte. Op basis van de notities: 'materiële vaste activa' en 'structurele en incidentele baten en lasten' is het een voorwaarde dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk zijn aan de boekwaarden van de desbetreffende gedane investeringen. De kapitaallastenreserve wordt in principe gekoppeld aan de betreffende investeringen (activa). De onttrekking uit deze reserve is vervolgens gelijk aan de jaarlijkse afschrijvingen van deze gedane investeringen (activa).

Door de BBV-richtlijnen is de huidige Goudse werkwijze, namelijk het toevoegen van structureel € 3,5 miljoen aan de bestemmingsreserve, niet meer toekomstbestendig. Vanaf 2024 zullen de afschrijvingslasten direct gedekt worden binnen de exploitatie en bestaat er voor een aantal activa (eerder gedane investeringen) nog een verrekening met de reserve afschrijvingslasten, waarbij deze reserve na verloop van tijd nihil is. Hierna zal deze reserve worden opgeheven.

2.6 Door de reserve niet meer jaarlijks te voeden met € 3,5 miljoen is het mogelijk om deze reserve de komende jaren te blijven inzetten als een reserve ter dekking van de afschrijvingslasten

Conform de BBV-richtlijnen is het noodzakelijk dat het saldo van de reserve gelijk is aan de boekwaarden van de investeringen. De jaarlijkse toevoeging van € 3,5 miljoen wordt nu opgenomen als reservering in de exploitatie en zal in de komende jaren worden gebruikt om de afschrijvingskosten van vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte en het GOVO (inclusief budgetten toegankelijkheid) te dekken. De verwachting is dat de komende jaren niet het volledig gereserveerde budget van circa € 3,5 miljoen wordt gebruikt, wat resulteert in een overschot van circa € 2,4 miljoen in 2024, afnemend tot een overschot van € 233.000 in 2028.

In de onderstaande tabel is het verwachte verloop van het budget voor afschrijvingslasten en het effect van de nota reserves en voorzieningen op het begrotingsperspectief opgenomen.

Effect budget afschrijvingslasten

	2024	2025	2026	2027	2028
Beschikbaar budget	3.506.301	3.581.301	3.656.301	3.800.000	3.800.000
Benodigd budget	1.106.386	1.871.400	2.383.240	3.167.542	3.566.430
Restant	2.399.915	1.709.901	1.273.060	632.458	233.570

Effect begrotingsperspectief

Na het doorvoeren van de begrotingswijziging in 2024 e.v. zal er een impact (voordeel) zijn op ons financieel perspectief.

Jaar	Effect
2024	420.141
2025	751.340
2026	522.811
2027	709.275
2028	894.471

2.7 Het laten vrijvallen van het overschot in de reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte in de algemene reserve is conform de beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels.

Door de reserve en de gedane investeringen aan elkaar te koppelen, ontstaat er een overschot van € 52.541 in de reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen. Conform de beleidsuitgangspunten en uitvoeringsregels zoals uiteengezet in de Nota reserves en voorzieningen kan dit bedrag worden toegevoegd aan de algemene reserve.

3 Kanttekeningen

N.v.t.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Het opheffen van de reserves en aanpassen van de omschrijvingen heeft geen direct financieel effect. Het koppelen van de 'reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte' aan reeds gedane investeringen (activa) daarentegen wel. Zoals aangegeven bij de argumenten 2.4, 2.5 en 2.6 zal het saldo van deze reserve worden gekoppeld aan het saldo van een aantal eerder gedane investeringen (activa), waardoor een bedrag van € 52.541 uit de 'reserve 'afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte' kan komen te vervallen. Deze reserve zal de komende jaren ingezet worden ter dekking van de afschrijvingskosten van de gekoppelde investeringen (activa). De jaarlijkse bijdrage dat aan de reserve werd toegevoegd zal niet meer plaatsvinden, maar als reservering binnen programma 3 worden verwerkt. Dit budget zal de komende jaren worden ingezet ter dekking van overige vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte en de investeringen uit het GOVO.

Het vormen van een nieuwe reserve 'Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort' en deze uitsluitend in te zetten voor de afschrijvingskosten van een aantal investeringen heeft een beperkt financieel effect. In principe is hier sprake van het verschuiven van een deel van het saldo van de 'Reserve Revitalisering Goudse Poort' naar de 'Reserve afschrijvingslasten revitalisering Goudse Poort'.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

N.v.t.

6 Communicatie / interactiviteit

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve